

Ferencz István

Az Éneklő Egyház jövője

Húsz évvel ezelőtt az *Éneklő Egyház* (a továbbiakban: *ÉE*) előszavában a Magyar Katolikus Püspöki Kar a következőket írta:

Ferencz István római katolikus kisszeminárium spirituális (Gyulafehérvár).

„Közel egy évtizedig tartó munkával elkészült az «ÉNEKLŐ EGYHÁZ» című Római Katolikus Népepektár — liturgikus énekekkel és imádságokkal. Szeretettel bocsátjuk híveink kezébe, hogy a SzVU énekkönyvnek a zsinat szellemében történő megújítása kapcsán bőséges ima- és énekanyag álljon a paptestvérek, karnagyok, előénekesek és hívek rendelkezésére.”¹

Elkerülhetetlen volt a meglévő énekeskönyv, az 1931-ben megjelent *Szent Vagy, Uram!*, (a továbbiakban: SzVU) zsinati szellemben való megújítása. Annak ellenére, hogy a SzVU fő szempontja a Szent X. Piusz-i reform megvalósítása volt („az egyházi ének legyen szent, művészi és egyetemes”), alapos átdolgozásra szorult, mert az a liturgikus helyzet szűnt meg, amelynek szolgálatára született. Több olyan követelmény adódott, amelyre akkor a szerkesztők még nem gondolhattak.

Az Éneklő Egyház akkori szerkesztői három területen szerkesztették újra az énekeskönyvet: 1) az énekanyagban; 2) imádságok és 3) zsolozsma-tételek felvételével.

Ad 1. Egyrészt értékes verses népekeinket átmentették az új énektárba. Így megmaradt a folytonosság a régi és új között.

Másrészt az új gregorián tételekkel (introitusok, graduálék és kommúniók) valami csodálatosat léptettek életbe. Akkor az *ÉE* szerkesztőit emberfeletti munkára kényszerítette a történelmi pillanat. Mert elkezdődött már a magyar nyelven való misézés, a misekönyvben viszont ott voltak az előírások, hogy a híveket bele kell kapcsolni a liturgikus szövegek mondásába és éneklésébe. Például a kezdőénekről így rendelkezik a misekönyv: „Énekelheti: az énekkar és a nép, vagy a kántor és a nép, vagy végig a nép ... stb.”² A kezdőének szövege többnyire egy szentírási idézet. Nehéz feladat volt egy szentírási szöveget olyan dallammal társítani, amely megfelel a liturgikus hagyományoknak, könnyen énekelhető és szép. Az isteni Gondviselés művét látom abban, hogy akkor a szakemberek megtalálták a legalkalmasabb formát a kezdőének, a graduálék és kommúniók szövegeinek megszólaltatására anyanyelven, magyarul. Sikertült nekik a múlt értékeinek felhasználásával újat teremteni. Jézus szavai illenek ide: „Így tehát minden írástudó, aki járatos a mennyek országá-

¹ *Éneklő Egyház*. Szent István Társulat, Budapest 1986.

² *A római misekönyv*. Általános rendelkezések. 26.

ban, hasonló a házigazdához, aki kincseiből újat és régít hoz elő”.³ Így tehát az ÉE Népektár egyszerre kínál a múltban napvilágot látott, éltetni érdemes népekenyagot és most született, de könnyen énekelhető liturgikus szövegeket gregoriánul, anyanyelven.

Ad 2. Az énekanyagon kívül a könyvben vannak imádságok és liturgikus magyarázatok. Azok megértetik velünk, hogy a szövegek és liturgikus cselekmények nem csak Isten imádását szolgálják, de embert formáló és jellemet alakító eszközök is. A II. Vatikáni Zsinat is ezt sürgeti a keresztyén nevelésről szólva: „... hogy megtanulják Istent imádni lélekben és igazságban⁴ és alakuljanak át valóban új emberré,⁵ éljenek igazságban és szentségben.”⁶ A megyéspüspököket arra bízta a zsinat, hogy „tárják az emberek elé Krisztus teljes misztériumát, vagyis azokat az igazságokat, amelyeket nem ismerni annyi, mint Krisztust nem ismerni.”⁷ Tökéletes összhangban van ezekkel az elvárásokkal az ÉE-ban lévő liturgiama­gyarázat, a hitigazságok megvilágítása és a szövegelemzések. Most már sürget a feladat: kerüljön a hívek kezébe felújított változatában.

Ad 3. A Népektárnak harmadik szelete a zsolozsmatételek. A II. Vatikáni Zsinat a szent zsolozsmáról többek között ezt tanítja: „A szent zsolozsma, (a) az Egyház nyilvános imádsága, (b) a lelkiség forrása és (c) a személyes imádság táplálója.”⁸ Továbbá sürgeti: „Ajánlatos, hogy a hívek is imádkozzák a szent zsolozsmát, a papokkal együtt vagy maguk között, de akár egyénileg is.”⁹ Az apostoli rendelkezés pedig „Isten egész népének imája”-ként említi a szent zsolozsmát,¹⁰ de arról is beszél, hogy „a zsolozsma éneklése nagyon ajánlatos, ... minthogy ezen ima természetének így felel meg leginkább”.¹¹ Továbbá: „Dicséretet érdemel minden keresztyén közösség, ha a zsolozsmázásnak énekes formáját minél gyakrabban választja.”¹²

Épp ezt az énekes formát kínálja minden krisztushívőnek az ÉE Népektár úgy, hogy a zsolozsmákat zsolozsmadallamra, az antifónákat, antifónadallamra, a rezponzóriumot rezponzóriumdallamra, a himnuszokat pedig himnusz­dallamra énekelhetjük. Az a véleményem, hogy a papi magánoffícium és a népzsolozsma együttélése, amint egykor volt, most is nyereség lenne. Vagyis: a zsolozsmára kötelezettek végezzék a Liturgia Horarumot úgy, ahogy az Egyház kezükbe adta. A hívek számára megfelelőbb az éneklésre egy kevés változattal rendelkező dallamanyag, amelyet heti rendszerességgel énekelhet.

³ Mt 13,52.

⁴ J 4,23.

⁵ E 4,22–24.

⁶ *Gravissimum educationis momentum.* 2.

⁷ *Christus Dominus.* 12.

⁸ *Sacrosanctum concilium.* 90.

⁹ Uo. 100.

¹⁰ *Laudis canticum.* 1.

¹¹ Uo. 268.

¹² Uo. 270.

Említettük, hogy a zsolozsma éneklése a lelkeség forrása, a személyes imádság táplálója. Ezek mellett van még egy sürgető szempont. Minden januárban¹³ ún. egységteret tartunk, amikor katolikus templomainkba dicséretes módon meghívjuk protestáns testvéreinket. Ilyenkor is mondjuk: azt keressük, ami összeköt, és nem azt, ami elválaszt. Ez így nagyon helyes. De a legtöbb esetben mit teszünk? A lelkész urakat (vagy asszonyokat) főhelyre ültetjük vagy állítjuk az oltár közelében, és szentmisét végzünk. Fájdalmas, de most még az eucharisztikus ünnepelés nem köt össze bennünket. De van, ami közös kincsünk: a zsolotározás, a zsolozsmázás. Egy ünnepi vesperás jobban megfelelne a célnak, de hogy a hívek is bekapcsolódhassanak, ahhoz máskor is kell énekes zsolozsmát végezni. Amíg nem válik általánossá a hívekkel való közös zsolozsmaéneklés, addig az látszik ésszerűnek, hogy az általános énekeskönyvben legyenek zsolozsmatételek is. Majd menet közben lehet külön zsolozsmáskönyvet is kézbe adni.

Vannak példák arra, hogy imakönyvekben, énekeskönyvekben zsolozsmatételek szerepelnek. Például egy 1493-ban, magyarul írt imakönyv Szűz Mária kis zsolozsmáját is tartalmazza.¹⁴ Egy nagyvázsonyi pálos szerzetes munkája. De 1853-ból Zsasskovszky Ferenc Manuálja több vecsernyetételt, valamint az 1948-ban Kolozsvárott nyomtatott Erdélyi Imádságos Könyv¹⁵ nyolc imaórát, köztük matutíniumot tartalmaz magyar nyelven.

Az elmondottakból kitűnik, hogy kincs, gyémánt van a kezünkben. Önmagában megvan a maga értéke, csak nehezen használható. „Itt az alkalmas szent idő”,¹⁶ hogy gyakorlati kézikönyv szülessen belőle. Ezzel elérkeztünk a címben lévő üzenethez: az ÉE jövője!

¹³ Január 18–25. között imanyolcadot végzünk a keresztények egységéért.

¹⁴ *Festetics-kódex*. 1493 k. készült özv. Kinizsi Pálné Magyar Benigna számára. Vö. *Magyar Katolikus Lexikon*. III. 649.

¹⁵ *Erdélyi Imádságos Könyv*. Szerk. Veress Ernő (spirituális). „Imprimatur” száma: 1336 — 1947. augusztus 4. Aaron Márton *episcopus*.

A 8 szentóra (251–365.): ádventi, karácsonyi, böjti, nagyheti, húsvéti, pünködsi, Jézus Szent Szívéhez, Mária-ünnepeken. A szentórákhoz írt tájékoztatóból idézek: „Az itt közölt szentórák úgy vannak megszerkesztve, hogy azt könnyen lehessen végezni. Formájuk az Egyház éjjeli imaórájáról (Matutínium) van mintázva: A zsolotárokat, himnuszokat, kéréseket a hívek két csoportra osztva végzik. Lehet az egészet magánosan is imádkozni.”

A 191. lapon kezdődik a vasárnapi vecsernye. A bevezető szöveg így tájékoztat: „A vecsernye szerkezete: bevezető, öt zsolotár (109., 110., 111., 112., 113) antifónával (keretvers), rövid olvasmány, himnusz (Fényalkotó kegyelmes Úr, ki megformáltad a napot s az első fény kelésekor világnak adtál kezdetet, stb.), Szűz Mária hálaéneke és a napi könyörgés.”

A 626. lapon kezdődik az ún. halottvirrasztás. Részlet a halotti zsolozsmából. A 94. zsolotárhoz két antifóna. Temetéskor: „Körülvettek ...”, zsolozsmánál: „A királyt ...”, majd az 5., 6., 7. zsolotár antifónákkal, 3 olvasmány Jób könyvéből, Zakariás éneke és könyörgés.

545–554. lapokon a szent három nap zsolozsmájából.

De ez a könyv szertartáskönyv is volt. A keresztelést, esketést és a szent kenet kiszolgáltatását ebből végezték a papok magyar nyelven, de a temetés szertartását is, valamint keresztjáró napokon, határkerüléskor, feltámadáskor a szertartásokat stb.

¹⁶ Óskeresztény himnusz, ÉE és *Dicsérvétek az Urat!* (a továbbiakban: DU) 62. szám 1. szakasz.

Gyakorlati megfontolások

Itt az ideje, hogy szakemberekből álló munkacsoport a szükséges csiszolásokat is elvégezze ezen a gyémánton. Hála Istennek, Magyarországon sok jó liturgikus-szakember és egyházzenesz van. Szükséges és elkerülhetetlen, hogy ebben a szakcsoportban helyet kapjanak azok a szakemberek is, akik 20 évvel ezelőtt életre hívták az Éneklő Egyház Népénektárat. Ennek a szakcsoportnak feladata az, hogy a jelenlegi Népénektár bővítéssel, átrendezéssel a liturgiát szolgáló, gyakorlati kézikönyv és hittankönyv legyen a hívek kezében.

Engem boldog emlékéú Márton Áron püspök úr 1971. április 18-án, fehérvasárnap szentelt pappá Gyulafehérváron. Erdélyben abban az esztendőben, ádvent első vasárnapján került sor a magyarnyelvű misézés bevezetésére. Alapvető követelmény volt —és ma is az— a hívek minél jobb bekapcsolása a szent cselekményekbe. Ebben a munkában a legnagyobb akadályt *egy gyakorlati kézikönyv hiánya jelentette*. Akkor mi könyvkiadásra nem gondolhattunk.

A cél tehát, hogy könnyen használható kézikönyv változzék belőle, ezért a következő változtatásokat tartom szükségesnek:

1. Énekanyag

a) A verses népénekeknél meg kell vizsgálni, hogy van-e olyan közöttük, amelyek fölöslegesnek tűnik.

b) A gregorián tételeknél pótolni kell azokat, amelyek a könyv elkészülte után születtek és kiadásban is megjelentek: az Introitusok könyvében,¹⁷ a Communiók könyvében¹⁸ és az Offertóriumok könyvében.¹⁹

Az egész anyagot az egyházi évhez igazítani és újraszámozni. Például minden ádventi ének egy helyen legyen, ne szétszórva! Itt be is mutatom ezt a szerkezetet az ádventi és a nagybőjti rész felvázolásával. Ez a beosztás januárban készült több személy részvételével.

Ádvent

Bevonulási ének (Processziós antifóna)

1.	Íme, kedveseim (=Ecce carissimi)	ÉE 13.

Ádvent I. vasárnapja (Ad te levavi)

2.	I: Hozzád emelem az én lelkemet	501.
3.	G: Mindazok, kik Téged várnak. A: A te irgalmasságodat	502.
4.	O: Hozzád emelem, Uram / Lelkemet hozzád emelem (→)	(genfi)
5.	C: Az Úr megadja kegyelmét	503.

¹⁷ *Introitusok Könyve*. Szent Ágoston Liturgikus Megújulási Mozgalom 2000.

¹⁸ *Communiók Könyve*. Szent Ágoston Liturgikus Megújulási Mozgalom 2002.

¹⁹ *Offertóriumok Könyve*. A Premontrei rend Gödöllői Kanóniája és a Szent Ágoston Liturgikus Megújulási Mozgalom 2005.

Rorate-mise

6. *I:* Harmatozzatok, egek 504.
 7. *G:* Kapuk, nyíljatok meg. *A:* Üdvözlégy Mária; *vagy:* 505.
     Megjövendölték a szent próféták
(O: Üdvözlégy, Mária / Üdvözlégy, szent Szűz) 19.
(C: Íme, a Szűz méhében fogan) 506.

Ádvent II. vasárnapja (Populus Sion)

8. *I:* Sion népe 507.
 9. *G:* Sionból ragyog fel. *A:* Eljön a mi Királyunk, Krisztus 508.
 10. *O:* Isten, ha felénk fordulsz / Ha felénk fordulsz (→ (233.)
 11. *C:* Jeruzsálem, kelj föl C 3.

Ádvent III. vasárnapja (Gaudete)

12. *I:* Örvendjetekek mindig az Úrban 509.
 13. *G:* Ki trónolsz, Uram. *A:* Ébreszd föl, Urunk, a te hatalmatod 510.
 14. *O:* Megáldottad, Uram, a te földedet / Te megáldottad (→ (233.)
 15. *C:* Mondjátok: Kicsinyhitűek C 4.
 16. *C:* (a hétköznapokra): Feltárul az Úr dicsősége C 5.

Ádvent IV. vasárnapja (Memento Domine)

17. *I:* Emlékezzél meg, Uram, mirőlünk 511.
 18. *G:* Közel van az Úr mindazokhoz. *A:* Jöjj el már, és ne késsél 512.
 19. *O:* Üdvözlégy, Mária / Üdvözlégy, szent Szűz 19.
 20. *C:* Íme, a Szűz méhében fogan 506.

Ádventi himnuszok

21. Kiáltsunk, Krisztus hívei 1.
 22. Népek megváltó Istene 2.

Himnusz-kanciók

23. Hív minket most egy tiszta szó 88.
 24. Jöjj, népek Megváltója R
 25. Ó magasságos szent Ige (→ 226.
 26. Mennyből az Ige lejöve (→ Erd 59.c
 27. Csillagoknak Teremtője 9.

Ádventi kanciók

28. Harmatozzatok, égi magasok 3.
 28.b Harmatozz le, nagy ég Erd 3.b
 29. Hozzád emelem szómat, Istenem 4.
 30. Küldé az Úristen gyors és hű szolgáját 5.
 31. Ó, jöjj, ó, jöjj, Üdvözítő 6.
 32. Ébredj, ember, mély álmodból 7.
 33. Az Úristen Ádám atyánknak 11.
 34. Nagy szívvel várták a pátriárkák (→ (233.)

35. Ósatyáink egykoron (= Resonemus pariter)	új
36. Bűnös néped sírva kiált (→	12. vö. 358.
37. E világot ósatyánk elveszté	11.
38. Harmatozzatok, magasságos egek	14.
39. Ó, jöjj, ó jöjj el, Bölcsesség	15.
40. Jöjj el, Uram, jöjj el, hozzám	208. jav.

Az angyali üdvözlétről

41. Ó, fényességes szép hajnal (3 dallammal)	16–18.
42. Üdvözlégy, szent szűz	19.
43. Menj el sietséggel	20.
44. Mikor Máriához az Isten angyala	265.

Karácsony vigíliáján

45. Serkenj, lelkem, mély álmodból	22.
46. Íme, midőn mindenek	
47. Ádventi vesperás	720–725.
48. Ádventi kompletórium	

2. Imádságok, kereszteni tanítások és szövegelemzések

Az imádságok, az egyházi év magyarázata és minden kereszteni tanítással kapcsolatos szöveg az énekrész elé kerülhetne, egybe. A magyarázatokat meg kell tartani, mivel a könyvet használó személynek hasznos és fontos tájékoztatásokat nyújtanak.

Nálunk, Erdélyben a nyomorúság két megoldásra kényszerített, de mind a kettő hasznosnak bizonyult. A DU kottás kézikönyv 1993-ban úgy került nyomdába, hogy csak a legszükségesebb imádságokat tartalmazta a kottaanyag előtt. De volt már néhány éve egy Katolikus Imakönyv kevés énekanyaggal, kotta nélkül. Amikor megjelent a DU kottás kézikönyv, az imakönyv második felében helyet kapott ennek teljes anyaga, azonos számozással, kotta nélkül.

Az ÉE esetében is lehetne egy kottás változat kevesebb imarésszel és egy másik, ahol bőséges imaszöveg s liturgiama­gyarázat lenne a teljes énekanyaggal, de kotta nélkül.

3. A zsolozsmatételek

Ezek kerülhetnek egy helyre is a könyv végén, de véleményem szerint talán jobb volna, ha az egyházi időszaknak megfelelően elosztva az énekek végére kerülnének, ahogy a fenti mintarész­nél látható. Azért is javasolnám ezt a megoldást, mert a kompletóriumot mint esti imádságot esti mise után a hívek maguk is elvégezhetik, elénekelhetik magukban, de énekelte esti imádság lehet családoknál, öregotthonokban, katolikus iskolákban, vagy táborozók és cserkészek esti imája is, amelyet ha fejből megtanulnak, tábortűz mellett könyv

nélkül is énekelhető. De ha már megy a kompletórium éneklése, könnyű a vesperást elkezdeni és együtt énekelni.

Még egy példa, most a nagyböjti énekanyag beosztásáról.

Nagyböjt

Hamvazószerda

- 151.a Figyelj reánk, Urunk (*megfelelő zsoltárral a böjt köznapjain is*) 528.
 152.a Tekints reám, és könyörülj rajtam 529.
 153. Mi gyarló emberek (a böjt további részében is!) 63.
 154. O: Magasztallak téged, Uram / Magasztallak téged, ki engem fölemeltél (161.)

Nagyböjt I. vasárnapja

155. I: Hozzám kiált 530.
 156. G: Angyalainak parancsolt. *Tr:* Aki a Magasságbelinek 531.
 157. O: Vállaival beárnyékoz / Téged ő kegyes szárnyával (genfi)
 158. C: Nemcsak kenyérral él az ember 532.

Nagyböjt hétköznapjai

- (I: Körülvettek engem a halál kínjai) I. 27.
 (Kelj fel, Uram, miért alszol) I. 28.
 Figyelj reánk, Urunk (lásd hamvazószerdán)
 159. C: Az én titkonvaló C 14.
 160. C: Uram, Istenem, tebenned C 15.

Nagyböjt II. vasárnapja

161. Emlékezz meg, Isten, irgalmasságodról 533.
 162. G: Szívem háborúságai. *Tr:* Hálát adjatok az Úrnak 534.
 163. O: Elmélkedem parancsolataidon / *R:* Elmémbe a te törvényed (genfi 134.)
 164. C: A látomás, melyet láttatok C 16.

Nagyböjt III. vasárnapja

165. I: Szemeim mindenkor az Úrra néznek 536.
 166. G: Kelj fel, Uram, ne hatalmaskodjék. *Tr:* Hozzád emelem az én szemeimet 537.
 168. O: Az Úr igazságai egyenesek / Az Úr mondásai — Isten igazságai (161.)
 169. C: A veréb házat talál magának *vagy:* C 17.
 170. C: Vált meg engem, Uram 535.

Nagyböjt IV. vasárnapja

171. I: Vigadozzál, Jeruzsálem 538.
 172. G: Vigadtam, mikor azt mondották. *Tr:* Akik az Úrban bíznak 539.

173. O: Dicsérjétek az Urat, mert ő jóságos / Dicsérjétek az Urat, (Resonemus) kik néki szolgáltok
174. C: Jeruzsálem, mily nagy városnak épült *vagy:* C 18.
175. C: A kenyér, amelyet én adok 540.

Himnuszok

176. Itt az alkalmas szent idő 62.
177. Üdvösséges szokás szerint 1–3. + 9. ND 21. (188.)
178. Fordítsd figyelmed, nagy hatalmú Isten 1., 3., 4., 5., 9. ND 57. (163.)
179. Igazság napja, Krisztusunk ND 58. (79.)
180. Ó, Teremtőnk, hallgass minket 69.

Nagyböjti kanciók

181. Térj meg, keresztény 67.
182. Jézus Krisztus, az Atya Igéje 68.
183. Bűnbánóknak menedéke 65.
184. Bűnös lelkek, tisztulásra 66.

Bűnbánati énekek

185. Ne szállj perbe énvelem 70.
186. Könyörülj, Istenem, én bűnös lelkemen 71.
187. Mindenható Úristen, mi bűnös emberek KMU
188. Ne hagyj elesnem, felséges Isten 72.
189. Seregeknek hatalmas nagy Királya 73.
190. Jaj énnékem, jaj szomorú fejemnek 74.
191. Énértem haldokló édes Jézusom 75.
192. **Keresztút:** Jézus szenvedéséről 695.
193. **Nagyböjti vesperás**
194. **Nagyböjti kompletórium**

A szenvedés időszaka

195. Általános I: Mi pedig dicsekedjünk 541.
196. Általános C: Te fölkelvén, Uram C 22.

Nagyböjt V. vasárnapja

197. I: Ítéld meg engem, Isten (*vagy:* Mi pedig ...) I 31.
198. G: Ragadj el engem, Uram. Tr: Királyoknak Királya 542.
199. O: Hálát adok néked, Uram, teljes szívemből / Teljes szívből dicsérlek, én Uram (68.)
200. C: Ez az én testem 543.
201. Király zászlói lengenek 78.
202. Királyi zászló jár elől 79.
- 202.b Királyi zászlók lobognak (erdélyi dallam) 79.b

203. Buzgó szívvel ünnepeljük	80.
204. Hogyha hozzád járulunk	81.
205. Keresztények, sírjatok	82.
206. Mennynek-földnek fölséges szent Ura	697.
207. Kegyes Jézus, keresztfán hét szavakat mondtál	698.
208. A megváltó szent kínhalál (áldozásra)	83.
209. Jézus, világ Megváltója	84.
210. Ó, Jézus, Jézus, ó, édes Jézus	85.
211. Lehullott a Jézus vére	85.b
212. Ártatlan Bárány, Krisztus	Schein 12., Ev. 188.
213. Ó Krisztus-fő, sok sebbel	Ev. 343.
A fájdalmas Szűzről	
214. Áll a gyötrött Istenanya	90.
215. A keresztfához megyek	91.
216. Keservesen siratja Mária fiát	92.
217. Jaj, áldott méhemnek	93.
218. Hol vagy, édes Jézus?	94.b
219. Gyászba borult Isten csillagvára	95.
219.b Szűz Mária, gyászvirág	94.b
220. Vesperás a szenvedés idejében	
221. Kompletórium a szenvedés idejében	

A könyv formája valamivel nagyobb legyen, mint jelenleg: kb. 14 x 18 cm.

A jó könyv még nem minden. Hogy a hívek számára hozzáférhető legyen ez a kincs, nagy összefogásra van szükség. Fokozatosan, lépésről-lépésre tanítani fontos énekeit, miközben a meglévő értékeinkre is odafigyelünk. De csak az tudja tanítani, aki maga is megismerte, megszerette és szükségét látja annak, hogy ezzel a gazdagsággal másokat is gazdagítson. Feladat lesz ezzel az anyaggal megismertetni a hitoktatókat, kántorokat, és akik kántori teendőket végeznek, ha még nem ismernék, a papokat, az ifjúsággal foglalkozókat is, de a papneveldek lakóit is.

Befejezésül kérdezem: az Éneklő Egyház jövője? *(Az előadó itt balkezébe vette az énekeskönyvet, és jobbával rámutatott. A szerk.)* „Mondom neked, kelj fel és járj!”²⁰
Adja Isten, hogy így legyen!

²⁰ J 5,7.

AP 6027/a

KF.27a)

Bacalín Mihály 62. évf. (Kővárosi)

Istensegíts
Bukovina, 1914. évf.

Pósta népdal. 1/60-63

fr. lussabli/so. reg. tele gyszabó

Ser. Kenj lelkem mély álmodból Vi-gyáze magad ra

accl. *
Kop ma a má jó a n lag ra hisz pe vált zé m-ra

Droga km sot hoz magad val Or. vas lá dód ra.

Közöme 42 lap. „Nota: Is dicogur ez máj-naper ite.”

501. 1914. bukovinai
székelyek

1) néha az egész,
 2) az a nagy hang egész
 3) itélés.
 4) Kis a rendszer ~~érett~~
~~székelyek~~
 5) 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42.

Serkenj, lelkem, mély álmodból. Istensegíts (Bukovina), 1914.
Kodály Zoltán gyűjtése és lejegyzése. Vö. Éneklő Egyház 22.